

Kohanimenõukogu koosolek 08.10.2019
PROTOKOLL nr 101

Tallinn

21.10.2019 nr 14-4/27-1

Algus kell 15.00

lõpp kell 17.00

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Timo Torm

Võtsid osa: Mall Kivisalu, Peeter Päll, Marja Kallasmaa, Liisi Lumiste, Martin Kulp, Olev Veskimäe, Uudo Timm

Kutsutud: Mart Uusjärv, Mikk Järv

PÄEVAKORD:

1. Kohanimenõukogu esimehe sissejuhatus
2. Lille küla nimetamisest
3. Kohanimeseaduse muudatustest
4. Navesti maastikukaitseala nimest
5. Bussipeatuste nimede muutmise juhendist
6. Külakohtade teema jätk seoses liigisõna kordusega (küla + külakoht)
7. Kohanimapäevast
8. UNGEGNi Balti jaotise kohtumisest
9. Muu informatsioon

1) Kohanimenõukogu esimehe sissejuhatus

Väino Tõemets annab kohanimenõukogu liikmetele ülevaate maa- ja regionaalvaldkonna ühendameti loomise plaanist. Väino Tõemets selgitab, et planeeritavasse ametisse on plaanis viia erinevate ministeeriumite rakenduslikud ülesanded. Ameti loomise üksikasju analüüsitakse töögruppides. Analüüs peab valmima 2020. aasta märtsi lõpuks. Rahandusministeeriumisse on tööle võetud analüüsi projektijuht.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks

2) Lille küla nimetamisest

Timo Torm selgitab, et 2018. aasta lõpus pöördus Elva vald kohanimenõukogu poole seoses kahe Elva vallas asuva asustusüksusega, mis mõlemad kannavad sama nime „Kureküla.“ Ühe asustusüksuse puhul on tegemist külaga ning teisel puhul on tegemist alevikuga. Kohanimenõukogu leidis 20.12.2018 toimunud kohanimenõukogu koosolekul, et otstarbekas oleks külanimi muuta, et välistada nimede võimalik eksitav sarnasus. Kohanimenõukogu leidis, et üheks võimalikuks lahenduseks oleks hargtäiendi lisamine nimele (Ulila-Kureküla; Väike-Kureküla), vastavasisuline soovitus sai Elva Vallavalitsusele edastatud 2019. aasta alguses. 10.09.2019 esitas Elva Vallavalitsus Rahandusministeeriumile pöördumise

asustusüksuse nime muutmiseks, milles soovitakse Kureküla nimi muuta Lille külaks.

Elva abivallavanem Mikk Järv selgitab, et kohanimenõukogu pakutud nimesid arutati 16. aprillil 2019. aastal toimunud rahvakoosolekutel, kus Väike-Kureküla ja Ulila-Kureküla nime valikut ei pooldatud. Kohalikud elanikud pakkusid võimalike nimedena välja Lille küla ning Ilvese küla. Toimunud koosolekul otsustati selgitada välja külaelanike eelistus nime osas. 25. aprillil saatis Elva Vallavalitsus kinnistuomanikele kirjad nime valiku eelistuse välja selgitamiseks. Küsitluse tulemusena selgus, et enamik vastanutest eelistas Lille küla nime. Lähtuvalt küsitluse tulemustest otsustas Elva Vallavolikogu 26. augustil muuta Kureküla nimi ning määrata uueks asustusüksuse nimeks Lille küla.

Peeter Päll toob välja asjaolu, et „Lille küla“ nimekujuga võib tekkida segadust nimekuju käänamisel ning sõnab, et parem oleks, kui Lille küla kokku kirjutada, sellisel juhul oleks ka loomulik nime käänamine.

Mikk Järv uurib, kui Lille küla kokku kirjutada, kas sellisel juhul peab Elva Vallavolikogu uue otsuse vastu võtma.

Peeter Päll vastab, et uut volikogu otsust ei ole vaja vastu võtta. Õigekirja paranduse saab teha minister oma määrusega, millega nimi muudetakse.

OTSUSTATI: Lilleküla on kohanimena sobiv, ministri määruse eelnõus viiakse sisse õigekirja parandus.

3) Kohanimeseaduse muudatustest

Martin Kulp annab ülevaate kohanimeseaduse muudatustest. Kuna plaanis on üks suurema mõjuga muudatus, siis oli vaja koostada kohanimeseaduse väljatöötamise kavatsus. Väljatöötamise kavatsus oli kooskõlastusringil juulis ning väljatöötamise kavatsusele tuli kaks kommentaari. Üks märkus tuli Eesti Linnade ja Valdade Liidult ning teine märkus tuli Justiitsministeeriumilt. Kui Eesti Linnade ja Valdade Liidu märkus oli õigustehniline, siis Justiitsministeerium uuris, kas ei oleks võimalik kohanimeseadusest võtta välja kohanimenõukogu puudutav osa ning märkida, et tegemist oleks valitsuskomisjoniga, mis moodustataks Vabariigi Valitsuse seaduse alusel. Martin Kulp lisab, et nimetatud märkust arvesse ei võetud kohanimenõukogu erilise rolli tõttu kohanimedele keele ja kultuuri kaitsel. Kohanimenõukogu õigused on seaduse reguleerimisalaga seotud. Martin Kulp lisab, et seaduse eelnõu on sellises faasis, kus tegelikult võiks eelnõu kooskõlastusringile saata, kuid enne seda võiks vaadata üle ka muud sätted seaduses, kus saaks omavalitsuste otsustusõigust suurendada.

Martin Kulp toob välja, et võõrkeelsete kohanimedele puhul tuleb teatud juhtudel nõusolek saada riigihalduse ministrilt ning uurib, kas siin võiks ministri rolli seadusest välja kirjutada.

Kohanimenõukogu leiab, et antud juhul on tegemist eesti keelsete kohanimedele kaitsega, mida sätestab ka kohanimeseadus. Otsustuskoht peab võõrkeelsete kohanimedele puhul jääma kõrgemale, et vältida praktikad, mille puhul võivad hakata massiliselt levima võõrkeelsed kohanimed. Samas tõdeb kohanimenõukogu, et neid taotlusi määrata kohale võõrkeelne kohanimi, on vähe, mistõttu ei ole ka suurt halduskoormust ministriks. Oluliselt lihtsam on ennetada ebasobivate nimede panekut, kui hiljem asuda neid järelevalve või kohtu kaudu tagasi pöörama.

Martin Kulp uurib, kas rööpnimede puhul võiks kaaluda ministri rolli nimede määramisel ära jätta.

Kohanimenõukogu leiab, et rööpnimede puhul võib kaaluda ministri rolli nime määramisel ära jätta, kuna rööpnimede määramist ei ole ette tulnud ja ei esine ka selliseid ohte nagu võõrkeelsete kohanimede puhul.

Martin Kulp soovib teada, milline on kohanimenõukogu seisukoht kohanime muutmisel või kehtetuks tunnistamisel (KNS § 7 lg 3) ministri rolli osas.

Kohanimenõukogu leiab, et antud juhul ei saa kaaluda ministri rolli eemaldamist seadusest, kuna sellisel juhul ei oleks võimalik kaitsta ajaloolisi nimesid meelevaldsete nimemuudatuste eest. Põhjendused on samad, mis toodi välja võõrkeelsete kohanimede kohta.

Martin Kulp soovib kohanimenõukogu arvamust ministri rolli kohta pühendusnimede määramise menetluses.

Peeter Päll selgitab, et pühendusnimede puhul on ministri roll oluline, et vältida emotsioonidest tekkida võivaid otsuseid ning lisab, et ministri nõusoleku küsimine pühendusnimede määramisel on ka ÜRO soovitus.

Kohanimenõukogu leiab, et ministri roll on antud juhul õigustatud.

Mall Kivisalu uurib, kas võiks kaaluda bussipeatuste nimede puhul kehtestada samanimeliste peatuste piirang maakonna tasemel. Seda on ühistranspordi peatuste registri pidajad oluliseks pidanud.

Väino Tõemets uurib, kas seda peab just seaduse tasemel reguleerima või on võimalus seda ka rakendusaktides sätestada.

Martin Kulp arwab, et pigem tuleks seaduse vastavat punkti laiendada.

Mall Kivisalu lisab, et see oli vaid mõte ning vastav ettepanek on võimalik Maanteeametil seaduse eelnõu kooskõlastusringil teha.

Peeter Päll nendib, et ilma eelneva analüüsita ei ole mõistlik seadust muuta ning toob välja, et enne oleks vaja analüüsida, kui palju on samanimelisi ühistranspordipeatusi maakonnas.

Mart Uusjärv tõstatab küsimuse, kas kohanimeregistri vastutavaks töötlejaks võiks Rahandusministeeriumi asemel nimetada Maa-ameti.

Mall Kivisalu leiab, et seda peab ka Maa-ameti juhtkonnaga arutama ning teisalt peab vaatama ka seda, mida ütleb kohanimeregistri ärianalüüs.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks.

4) Navesti maastikukaitseala nimest

Timo Torm teatab, et hetkel on muutmisel Navesti maastikukaitseala kaitse-eeskiri ning sellest lähtuvalt pöördus kohanimenõukogu poole isik, kes toob oma pöördumises välja, et Navesti maastikukaitseala tuleks ümber nimetada Vanaõue maastikukaitsealaks. Peamise argumendina toob pöörduja välja, et kaitseala suurimaks maastikuliseks väärtuseks on loodekagusuunaline luiteahelik, mille kujunemine ei ole olnud seotud Navesti jõega, vaid Balti jääjärvega. Teisalt viitab pöörduja asjaolule, et ala ei ole seotud ei Navesti jõega, Navesti külaga ega ka Navesti mõisaga ning lisab, et Navesti küla jääb vaadeldavast kaitsealast vähemalt 15 km kaugusele. Samas tuuakse kaitse-eeskirja eelnõu seletuskirjas kui ka Eesti Looduse Infosüsteemis välja, et kaitsealuseid luiteid tuntakse ka Vanaõue luidetena.

Uudo Timm selgitab, et Navesti maastikukaitseala nimi pärineb Nõukogude Liidu aegsest dokumendist ning Eesti taasiseseisvumise järel võeti Navesti nimi üle nimetatud dokumendist ning leiab, et otstarbekas oleks nimi muuta.

Väino Tõemets uurib, kas praeguse nimega on seotud ka mingid piirangud või mõned muud dokumendid, mida oleks vaja pärast Navesti nime muutmist hakata muutma.

Uudo Timm selgitab, et kõik piirangud on toodud välja kaitse-eeskirjas ning juriidiliselt ei ole vahet, kas tegemist on Navesti või Vanaõue maastikukaitsealaga, piirangud on samad.

Väino Tõemets uurib, kas nime muutmisel tuleb hakata tegema muudatusi ka erinevates planeeringutes.

Uudo Timm vastab, et see sõltub suuresti sellest, kuidas on planeeringute loogika üles ehitatud, kui on kasutatud praeguse keskkonnaregistri kihte, siis toimub üleminek automaatselt. Kui planeeringutes ei ole kasutatud keskkonnaregistri kaardikihte, siis on ainult nime erisuse küsimus. Lisaks lisab Uudo Timm, et ilmselt on plaanis muuta ka kaitseala piire ning tõenäoliselt muutub ka kaitseala, mistõttu tuleb ikkagi üle vaadata erinevad planeeringud.

Mart Uusjärv märgib, et kohanimeseaduse kohaselt peaks olema nimemääraja keskkonnaminister ning kohanimenõukogu saab anda vaid oma arvamuse.

Uudo Timm märgib, et antud juhul määratakse kaitse-eeskiri Vabariigi Valitsuse määrusega ning selle käigus määratakse ka kaitseala nimi, kuna kaitse-eeskirja esitab Vabariigi Valitsusele keskkonnaminister, siis leiab Uudo Timm, et antud juhul oleks õige aeg sekkuda, et Navesti maastikukaitseala nimi saaks korrastatud ning segadus likvideeritud.

Väino Tõemets uurib, mis segadust praegune nimi põhjustab.

Mall Kivisalu vastab, et selliseid juhtumeid on kohanimenõukogu ka varasemalt arutanud, kus on toimunud nime transport teise kohta, eriti on see silma paistnud looduskaitsealade puhul ning see tekitab segadust. Mall Kivisalu lisab, et luidete asukohas on palju objekte, mis kasutavad Vanaõue nime (näiteks kraavid ja muud säärsed objektid).

OTSUSTATI: Kohanimenõukogu liikmed leiavad, et otstarbekas oleks nimi viia kooskõlla tegeliku olukorraga ning muuta Navesti maastikukaitseala nimi Vanaõue maastikukaitsealaks.

5) Bussipeatuste nimede muutmise juhendist

Mall Kivisalu annab ülevaate bussipeatuste nimede muutmise juhendist. Juhend on eelkõige suunatud ühistranspordikeskustele selgitamaks, kuidas tööprotsessid ühistranspordikeskuste ning Maa-ameti vahel toimuvad.

Peeter Päll uurib, kas oleks võimalik juhendi koostamisse ka teda kaasata, et täpsustada peatuste nimedele esitatavaid nõudeid, praeguses juhendis on infot, mis ühistranspordipeatuste puhul kehtida ei pruugi.

OTSUSTATI: Mall Kivisalu saadab juhendi kohanimenõukogu liikmetele tutvumiseks.

6) Külakohtade teema jätk seoses liigisõna kordusega (küla + külakoht)

Mall Kivisalu selgitab, et 2. mai kohanimenõukogul arutati, mida teha endiste külakohtadega ning kuidas neid andmeid kohanimeregistrisse kanda. 2. mai koosolekul otsustati kanda mitteametlikud endised külanimed kohanimeregistrisse liigina „paik, paikkond“ ning määrata liigisõnaks „külakoht“. Mall Kivisalu selgitab, et nimede registreerimisel tekkis olukord, kus osad registreeritavad külakohad kandsid juba liigisõna „küla“ ning seega hakkas liigisõna korduma. Mall Kivisalu uurib, mida sellisel juhul teha.

Peeter Päll sõnab, et tema ettepanek on liigisõna üldse ära jätta.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Peeter Pälli seisukohaga.

OTSUSTATI: Muuta kohanimenõukogu protokollis nr 99 välja toodud otsust ning sõnastada uus otsus järgmiselt: „Kanda mitteametlikud endised külanimed kohanimeregistrisse liigina „paik, paikkond““.

7) Kohanimepäevast Võrus

Timo Torm annab kohanimenõukogule teada, et käesoleval aastal toimub kohanimepäev Võrus 3. detsembril.

Mall Kivisalu ja Peeter Päll annavad teada, et on valmis ettekandega esinema.

Kohanimenõukogu liikmed toovad välja, et ehk võiks ka Setomaa poole vaadata ning sealt kandist ettekandjaid kutsuda.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks

8) UNGEGNi Balti jaotise kohtumisest

Timo Torm, Mart Uusjärv ning Peeter Päll annavad ülevaate UNGEGNi Balti jaotise kohtumisest, mis toimus 23.-25. september Riias

Mart Uusjärv selgitab, et Venemaa poolt toodi viimasel kohtumisel välja soov kehtestada UNGEGNi Balti jaotise põhimäärus. Mart Uusjärv tõstatab küsimuse, kuidas ja kes omab volitusi selle dokumendi üle hääletamiseks.

Peeter Päll toob välja, et üheks võimaluseks on teha Balti jaotisel osalejatele ettepanek vormistada põhimääruse asemel hea tava või protokolliline otsus. Sellisel juhul ei ole protsess formaliseeritud ning ei ole vaja ka volitusi dokumendi üle hääletamiseks. Ta lisab, et kui UNGEGNi Balti jaotise liikmete poolt selline dokument edastatakse, siis on võimalik see kohanimenõukogule kommenteerimiseks edastada, misjärel kujundab kohanimenõukogu oma seisukoha.

Mart Uusjärv toob välja, et järgmisel aastal on rotatsiooni käigus sündmuse korralduskord jõudnud Eesti juurde, mistõttu oleks vaja kokku leppida korralduslike ülesannete jaotus asutuste vahel.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Tõemets

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Timo Torm

Protokollija